

Stichting Lumens
te Eindhoven

Jaarrapport 2017

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Bestuursverslag 2017	3
Financiële positie	5
GECONSOLIDEERDE JAARREKENING STICHTING LUMENS	
Geconsolideerde balans per 31 december 2017	13
Geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2017	15
Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2017	16
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	17
Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2017	22
Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening per 31 december 2017	32
ENKELVOUDIGE JAARREKENING STICHTING LUMENS	
Enkelvoudige balans per 31 december 2017	41
Enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2017	43
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	44
Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2017	45
Toelichting op de enkelvoudige winst-en-verliesrekening per 31 december 2017	56
OVERIGE GEGEVENS	
Overige gegevens	59

Bestuursverslag 2017

Vakmanschap als rode draad

In 2017 hebben we de keuze gemaakt dicht bij onszelf te blijven. Wij blijven ons inzetten om de economische en maatschappelijke zelfstandigheid van mensen te bevorderen. Met passie en drive bij medewerkers, om impact te realiseren voor onze klanten: de bewoners van de gemeenten waar wij dagelijks werkzaam zijn. Onze aanpak 'Inspireren Leren Werken', die in toenemende mate de basisfilosofie voor al ons handelen vormt, gaan we in 2018 verder uitrollen. De ontwikkeling en versterking van het vakmanschap staat hierin centraal. Terug naar de basis en op volle kracht vooruit.

We voeren een breed spectrum van sociaal werk uit: van Algemeen Maatschappelijk Werk, Sociaal Raadsliedenwerk en Jeugdwerk, tot specialismen als Zorgcoördinatie Mensenhandel en Jeugdprostitutie, de begeleiding van jonge studerende moeders en nog heel veel meer. Ook investeerden we in 2017 in een aantal nieuwe activiteiten. Omdat succes te lang uitbleef en een verantwoorde exploitatie niet in het verschiet lag, hebben we echter ook besloten de horeca-exploitatie van Robin Hood en de exploitatie van Het Klooster te beëindigen. Daarnaast hebben we het afgelopen jaar met succes het hoofdkantoor verkocht, waardoor onze huisvestingskosten aanzienlijk gaan afnemen. Met een algemene reserve van 1,6 miljoen euro kunnen we ook in de toekomst calamiteiten opvangen. We zijn een gezonde organisatie en we hebben maatregelen genomen om dit zo te houden. In 2018 start Lumens met een organisatie die iets kleiner is in omvang. De begrote omzet is lager en de kosten zijn meer dan evenredig afgenomen.

Begroting 2018

Totaal opbrengsten	18.773
Personeelskosten	12.925
Afschrijvingen	344
Overige bedrijfskosten	4.110
Activiteitenkosten	1.394
Totaal kosten	18.773

Resultaat	-
------------------	----------

Inhoudelijk hebben we gekozen om ons meer vast te houden aan datgene waarvoor Lumens in de kern staat: economische en maatschappelijke zelfstandigheid van mensen bevorderen. Hierin blijven we de samenwerking aangaan met onze opdrachtgevers en partners in het sociaal domein.

Er ligt een stevige basis voor de toekomst van Lumens. Een basis waarmee ook de komende jaren weer het verschil gemaakt kan worden in het leven van vele mensen. En een basis die onze organisatie de mogelijkheid biedt om verder te blijven bouwen en toegevoegde sociale waarde levert voor klanten, opdrachtgevers en samenwerkingspartners. Een Lumens dat inspireert, leert en werkt aan de toekomst dus.

Namens het bestuur van Stichting Lumens,

Gert Cazemier
Bestuurder Lumens

Financiële positie

Balanssamenstelling en financiële kengetallen

In onderstaand overzicht is een analyse opgenomen van de financiële positie en de belangrijkste kengetallen:

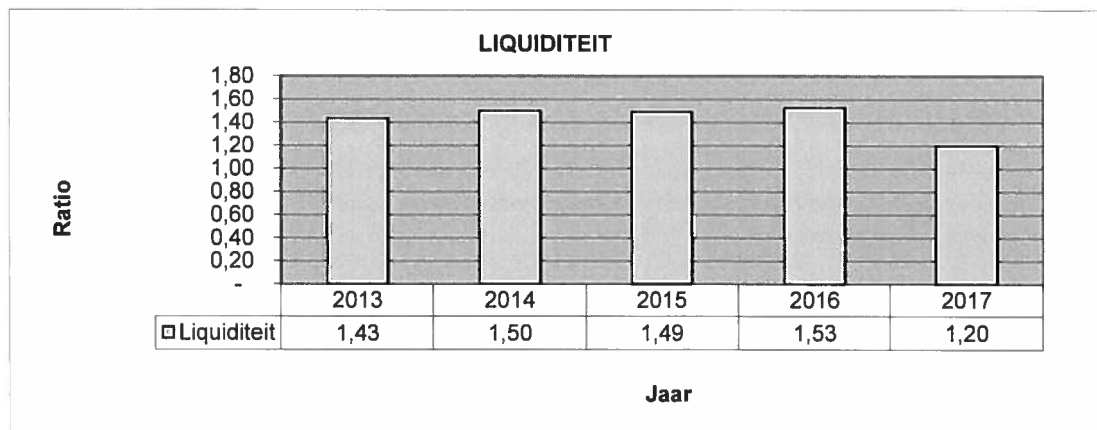
Balanssamenstelling (in € 1000)					
Omschrijving	2013	2014	2015	2016	2017
Vaste Activa	5.000	3.930	2.683	2.720	1.457
Kortl. Vorderingen	1.781	962	1.949	1.282	3.756
Liquide middelen	3.512	5.027	5.007	3.100	2.043
Totaal	14.814	10.293	9.638	7.102	7.256
Algemene reserve	1.354	1.601	1.935	1.586	1.648
Bestemm. reserve	-	-	-	-	-
Voorzieningen	933	1.277	687	422	766
Langl. Schulden	4.314	3.047	2.354	2.223	-
Kortl. Schulden	3.692	3.994	4.662	2.871	4.842
Totaal	14.814	10.293	9.638	7.102	7.256
Kengetallen					
Werkkapitaal	1.601	1.995	2.294	1.511	957
Liquiditeit	1,43	1,50	1,49	1,53	1,20
Weerstandsvermogen	5,2%	6,2%	6,7%	6,9%	7,3%
Solvabiliteit	13,2%	16,1%	20,1%	22,3%	22,7%

Het weerstandsvermogen bedraagt ultimo 2017 7,3%. De doelstelling is om het weerstandsvermogen tussen de 5% en 10% te houden. In 2017 is dit gerealiseerd.

Liquiditeit

De liquiditeitsratio ((kortlopende vorderingen + liquide middelen) / kortlopende schulden) is in 2017 ten opzichte van 2016 afgenomen. Dit wordt veroorzaakt door een stijging van de kortlopende schulden, welke verband houdt met de aflossing van de hypothecaire geldlening in 2018 als gevolg van de verkoop van het pand.

De liquiditeitsratio laat in meerjarenperspectief het volgende beeld zien:

Coöperatie Jeugd Veilig Verder

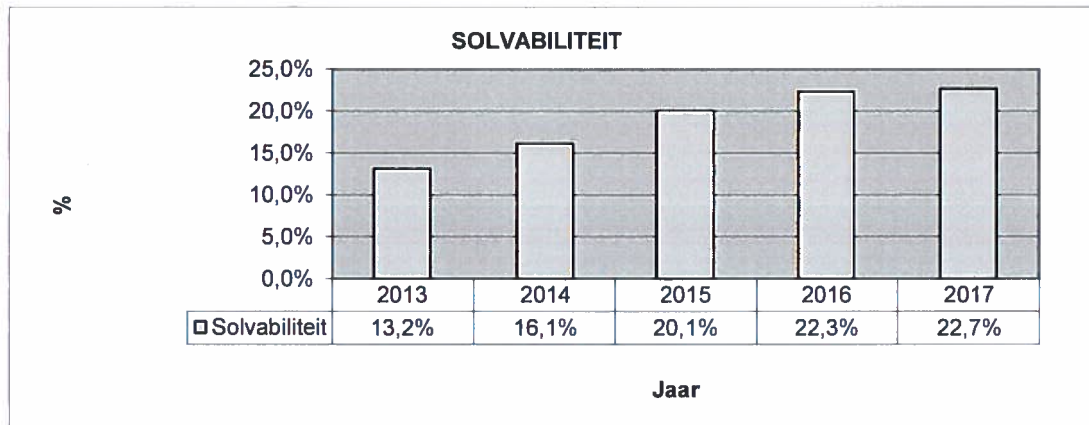
Stichting Lumens is een strategische samenwerking aangegaan met Stichting Jeugdbescherming Regio Amsterdam en samen hebben zij in 2016 de Coöperatie Jeugd Veilig Verder (JVV) opgericht. In de overtuiging dat het tijd is voor een nieuwe aanpak, die gebouwd is op bewezen principes. Jeugd Veilig Verder richt zich op de combinatie van jeugdbescherming en -reclassering, met gerichte inzet op preventie, talent- en competentieontwikkeling. De combinatie van deze inzet is nieuw. Om dit waar te maken, zijn kennis en ervaring nodig op het gebied van veiligheid, talent- en competentieontwikkeling. De leden van Coöperatie Jeugd Veilig Verder brengen de benodigde kennis en ervaring in.

Voor de startfase is een investering nodig. Zowel Stichting Lumens als Stichting Jeugdbescherming Regio Amsterdam (de beide moederorganisaties) stellen een bedrag tot € 850.000 beschikbaar aan Coöperatie Jeugd Veilig Verder, waarvan in 2017 reeds € 525.000 is verstrekt. Het bedrag van € 850.000 dekt de geprognosticeerde exploitatieverliezen tot eind 2018. Bovenstaande is vastgelegd in een akte van geldlening. Aflossing zal starten zodra een positief resultaat gerealiseerd wordt, voor het eerst verwacht in 2020. De beide moederorganisaties beslissen over de aflossing en het aflossingsschema.

Het investeren in JVV brengt risico's voor Lumens met zich mee. De ontwikkeling binnen JVV gedurende 2017 geeft het bestuur van Lumens het vertrouwen dat deze investering op termijn zal worden afgelost.

Solvabiliteit

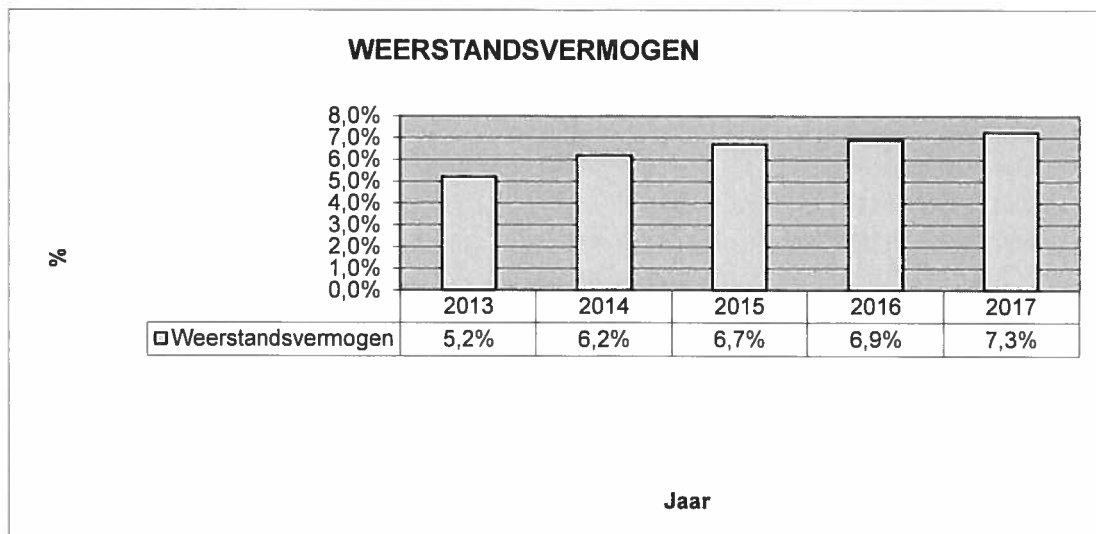
Het verloop van de solvabiliteit in de tijd gezien is als volgt:

De stijging van de solvabiliteitsratio (eigen vermogen / totaal vermogen) wordt veroorzaakt door het positieve resultaat over 2017.

Onze primaire maatstaf voor de solvabiliteit betreft de weerstandspositie. Onze weerstandspositie (algemene reserve uitgedrukt als % van de totale omzet) stijgt doordat het EV stijgt ten opzichte van een grote daling in de omzet.

De ontwikkeling van het weerstandsvermogen, in de tijd bezien, is opgenomen in onderstaande grafiek:

Vergelijking genormaliseerd exploitatieresultaat 2017 versus genormaliseerd exploitatieresultaat 2016

	Realisatie 2017		% Realisatie 2016	%
OPBRENGSTEN				
Projectsubsidies	17.476.284	80%	17.345.566	75%
Opbrengst scholen	600.129	3%	782.000	3%
Opbrengst bedrijven	442.747	2%	198.317	1%
Opbrengst fondsen	47.144	0%	67.650	0%
Opbrengst particulieren	2.632.707	12%	3.103.436	13%
Overige opbrengsten	574.826	3%	1.493.615	6%
TOTAAL OPBRENGSTEN	21.773.837	100%	22.990.584	100%
KOSTEN				
Personeelskosten	14.723.601	68%	14.923.720	65%
Afschrijvingen	556.331	3%	658.292	3%
Waardeverandering effecten	-	0%	-	0%
Overige bedrijfskosten	4.043.193		3.912.194	17%
Activiteitenkosten	2.689.627	12%	3.270.658	14%
TOTAAL KOSTEN	22.012.752	101%	22.764.864	99%
Genormaliseerd resultaat	238.915-	-1%	225.720	1%
Dot. personele voorzieningen	451.832-		325.057-	
Verkoop pand	905.658		-	
Verlieslatend contract	88.055-		-	
Rentelasten / (rentebaten)	68.191-	0%	102.922-	0%
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING VOOR BELASTINGEN	58.665	0%	202.259-	-1%
Resultaat deelneming	-		15.980	
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	3.403	0%	12.642	0%
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING NA BELASTINGEN	62.068	0%	173.637-	-1%
Buitengewone baten en lasten	-	0%	-	0%
RESULTAAT NA BELASTINGEN	62.068	0%	173.637-	-1%

Resultaatanalyse 2017 ten opzichte van 2016

Hieronder geven wij een beknopte toelichting op de verschillen tussen het resultaat 2017 en het resultaat 2016.

Opbrengsten

De opbrengsten zijn met 1,2 mln gedaald. Dit komt voornamelijk doordat een aantal projecten in 2017 niet aan Lumens gegund zijn, die voorheen wel door Lumens uitgevoerd werden. De weggevalen omzet wordt gedeeltelijk gecompenseerd door nieuwe projecten in de regio. Daarnaast waren er in 2016 omvangrijke incidentele baten over oude jaren, welke in 2017 niet gerealiseerd zijn.

Personeelskosten

De lonen, salarissen en sociale lasten dalen met 0,2 mln, hetgeen veroorzaakt wordt door een daling van 4 FTE (2,1%) en een daling van de gemiddelde salariskosten met 0,4%. Het effect van de lagere FTE-inzet en de daling van de gemiddelde salariskosten bedraagt € 0,2 mln.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn lager in 2017 vanwege een uitloop van volledig afgeschreven activa.

Overige bedrijfskosten

De stijging van de overige bedrijfskosten wordt met name veroorzaakt door hogere huisvestingskosten (€ 0,2 mln), mede als gevolg van de huursituatie van Lumens Het Klooster Waalre B.V., de stijging van de ICT en telefoonkosten (€ 0,1 mln) door vervanging van mobiele telefoons. Tegenover deze kostenstijging staat een daling van de innovatiekosten met € 0,1 mln).

Activiteitenkosten

De daling van de activiteitenkosten houden rechtstreeks verband met een daling van het aantal projecten.

Resultaatanalyse 2017

Vergelijking exploitatieresultaat 2017 versus begroting 2017

	Realisatie 2017	%	Begroting 2017	%
OPBRENGSTEN				
Projectsubsidies	17.476.284	77%	16.398.813	74%
Opbrengst scholen	600.129	3%	485.996	2%
Opbrengst bedrijven	442.747	2%	397.543	2%
Opbrengst fondsen	47.144	0%	15.000	0%
Opbrengst particulieren	2.632.707	12%	3.667.183	17%
Overige opbrengsten	<u>1.480.484</u>	7%	<u>1.259.609</u>	6%
TOTAAL OPBRENGSTEN	22.679.495	100%	22.224.144	100%
KOSTEN				
Personeelskosten	15.175.433	67%	14.456.014	65%
Afschrijvingen	556.331	2%	648.446	3%
Waardeverandering effecten	-	0%	-	0%
Overige bedrijfskosten	4.131.248	18%	4.185.859	19%
Activiteitenkosten	<u>2.689.627</u>	12%	<u>2.864.909</u>	13%
TOTAAL KOSTEN	22.552.639	99%	22.155.228	100%
BEDRIJFSRESULTAAT	126.856	1%	68.916	0%
Rentelasten / (rentebaten)	<u>68.191-</u>	0%	<u>-</u>	0%
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING VOOR BELASTINGEN	58.665	0%	68.916	0%
Resultaat deelneming	-	0%	-	0%
Belastingen resultaat uit gewone	<u>3.403</u>	0%	<u>-</u>	0%
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING NA BELASTINGEN	62.068	0%	68.916	0%
Buitengewone lasten	<u>-</u>	0%	<u>-</u>	0%
RESULTAAT NA BELASTINGEN	<u>62.068</u>	0%	<u>68.916</u>	0%

Resultaatanalyse 2017 ten opzichte van begroting 2017

Hieronder geven wij een beknopte toelichting op de verschillen tussen het resultaat 2017 en de begroting 2017.

Opbrengsten

De opbrengsten stijgen ten opzichte van de begroting met € 0,45 mln. Met name de verkoop van het pand heeft geleid tot een hogere opbrengst (€ 0,9 mln). Hiertegenover staat een daling van de opbrengsten doordat de verkopen van Robin Hood en Lumens Het Klooster Waalre B.V. achterbleven t.o.v. de begroting. Het effect hiervan is circa € 1,0 mln. Hier staan additionele subsidiebatens uit de regio tegenover voor een bedrag ad € 0,55 mln.

Personeelskosten

Doordat er meer subsidieprojecten in de regio uitgevoerd zijn zijn er meer FTE's ingezet dan begroot. Het financiële effect hiervan bedraagt € 0,3 mln. Daarnaast is er een reorganisatievoorziening getroffen ter grootte van € 0,45 mln.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn lager in 2017 vanwege een uitloop van volledig afgeschreven activa.

Activiteitenkosten

De lagere activiteitenkosten houden verband met een lagere inkoop voor de horeca van stichting Robin Hood en Lumens Het Klooster Waalre B.V.

**GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING**

2. GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

(na verwerking van het resultaat)

ACTIVA

in euro's		<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
Materiële vaste activa			
Gebouwen	1.	266.063	1.891.033
Inventaris en apparatuur	1.	232.906	229.835
Automatisering	1.	297.759	452.111
Activa in uitvoering	1.	<u>-</u>	<u>10.451</u>
		796.728	2.583.430
Financiële vaste activa			
Andere deelnemingen		-	-
Overige effecten	2.	117.828	117.828
Overige vorderingen	3.	<u>542.210</u>	<u>18.807</u>
		660.038	136.635
Vorraden	4.	16.968	38.821
Vlottende Activa			
Handelsdebiteuren	5.	209.611	282.486
Te vorderen subsidies	6.	965.405	856.443
Overige vorderingen en overlopende activa	7.	<u>2.564.119</u>	<u>103.812</u>
		3.739.135	1.242.741
Liquide Middelen	8.	2.043.491	3.099.644
TOTAAL ACTIVA		<u><u>7.256.360</u></u>	<u><u>7.101.271</u></u>

PASSIVA

in euro's

31-12-2017

31-12-2016

Eigen vermogen

Algemene reserve

9. 1.648.237

1.586.169

1.648.237

1.586.169

Voorzieningen

10. 766.399

422.125

Langlopende schulden

11. -

2.222.212

Kortlopende schulden

Crediteuren

610.774

817.666

Kortlopend deel langlopende schulden

12. 2.218.682

131.228

Belastingen en premies sociale verzekeringen

13. 869.021

891.083

Vooruitontvangen subsidies

14. 164.269

183.185

Overige schulden en overlopende passiva

15. 978.978

847.603

4.841.724

2.870.765

TOTAAL PASSIVA

7.256.360

7.101.271

GECONSOLIDEERDE WINST-EN-VERLIESREKENING OVER 2017

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
OPBRENGSTEN		
Baten	16. 18.566.304	18.393.533
Opbrengst particulieren	17. 2.632.707	3.103.436
Overige opbrengsten	18. 1.480.484	1.493.615
TOTAAL OPBRENGSTEN	<u>22.679.495</u>	<u>22.990.584</u>
KOSTEN		
Personeelskosten	19. 15.175.433	15.248.797
Afschrijvingen	20. 556.331	658.292
Waardeverandering effecten	21. -	-
Overige bedrijfskosten	21. 6.820.875	7.182.852
TOTAAL KOSTEN	<u>22.552.639</u>	<u>23.089.921</u>
BEDRIJFSRESULTAAT	126.856	99.337-
Rentelasten / (rentebaten)	22. 68.191-	102.922-
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING VOOR BELASTINGEN	58.665	202.259-
Resultaat deelneming	23. -	15.980
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	24. 3.403	12.642
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING NA BELASTINGEN	<u>62.068</u>	<u>173.637-</u>
Buitengewone baten en lasten	-	-
RESULTAAT NA BELASTINGEN	<u><u>62.068</u></u>	<u><u>173.637-</u></u>
Resultaatbestemming		
Toevoeging aan algemene reserve	62.068	173.637-
Onttrekking aan bestemmingsreserve	-	-
Totaal resultaatbestemming	<u><u>62.068</u></u>	<u><u>173.637-</u></u>

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT 2017

in euro's

	2017	2016
Kasstroom uit operationele activiteiten		
<i>Bedrijfsresultaat</i>	126.856	99.337-
Afschrijvingen	556.331	666.057
Afname/toename werkkapitaal:		
- Onderhanden werk en voorraden	21.853	14.674-
- Debiteuren	72.875	57.345-
- Te vorderen subsidies	108.962-	436.928
- Overige vorderingen en overlopende activa	2.460.307-	302.255
- Voorzieningen	344.274	265.156-
- Crediteuren	206.892-	102.670-
- Sociale lasten en belastingen	22.062-	559.030-
- Vooruitontvangen / te betalen subsidies	18.916-	369.258-
- Overige schulden	131.375	763.731-
<i>Totaal mutatie werkkapitaal</i>	2.246.762-	1.392.681-
Financiële baten en lasten	68.191-	102.922-
Resultaat deelneming	-	15.980
Vennootschapsbelasting	3.403	12.642
<i>Netto kasstroom (operationele activiteiten)</i>	1.628.363-	900.261-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	305.713-	700.013-
Desinvesterings in materiële vaste activa	1.536.084	3.395
<i>Netto kasstroom (investeringsactiviteiten)</i>	1.230.371	696.618-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Toename lening u/g	-	5.000-
Consolidatie stichting Robin Hood	-	175.262-
Waardeverandering andere deelnemingen	-	11.062
Waardeverandering overige vorderingen	523.403-	12.642-
Aflossing langlopende schulden	134.758-	128.782-
<i>Netto kasstroom (financieringsactiviteiten)</i>	658.161-	310.624-
<i>Netto kasstroom</i>	1.056.153-	1.907.503-
Beginstand liquide middelen per 1 januari	3.099.644	5.007.147
Eindstand liquide middelen per 31 december	2.043.491	3.099.644

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

ALGEMEEN

Activiteiten

Het doel van Stichting Lumens, statutair gevestigd te Eindhoven, Don Boscostraat 4 en geregistreerd onder KvK nummer 17130412, is het bevorderen van de sociale kwaliteit en daarmee de maatschappelijke integratie en participatie van alle inwoners van Eindhoven en voorts al hetgeen in de ruimste zin met één en ander verband houdt, daartoe behoort en/of daartoe bevorderlijk kan zijn.

Groepsverhoudingen

Stichting Lumens te Eindhoven staat aan het hoofd van een groep entiteiten. Tot de Stichting Lumens behoren de volgende entiteiten:

Geconsolideerde maatschappijen

	Statutaire zetel	Aandeel in het geplaatste kapitaal / zeggenschap
Dynamo B.V.	Eindhoven	100%
Lumens Het Klooster Waalre B.V.	Waalre	100%
Lumens Holding B.V.	Eindhoven	100%
Stichting Robin Hood	Eindhoven	100%

Grondslagen voor de consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening van Stichting Lumens zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende maatschappijen en andere rechtspersonen waarop een overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van Stichting Lumens.

De financiële gegevens van Stichting Lumens zijn verwerkt in de geconsolideerde jaarrekening zodat is volstaan met een verkorte exploitatierekening in de enkelvoudige jaarrekening.

De financiële gegevens van de groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie betrokken rechtspersonen en vennootschappen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties. Belangen van derden in het vermogen en in het resultaat van groepsmaatschappijen zijn afzonderlijk in de geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking gebracht.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN DE JAARREKENING

Bij de opstelling van de jaarrekening zijn de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving 640 – Organisaties-zonder-winststreven gevolgd, waarbij voorrang is verleend aan de specifieke wet-en regelgeving en subsidievoorschriften vereist door subsidiegevers.

De jaarrekening is opgemaakt op basis van historische kostprijs. De waardering van activa en passiva geschiedt, voor zover niet anders vermeld, tegen nominale waarde. Winsten worden toegerekend aan de periode waarin ze zijn gerealiseerd. Verliezen worden verantwoord in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn.

Gebruik van schattingen

Het opstellen van de jaarrekening noodzaakt de Raad van Bestuur overeenkomstig algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving tot het maken van schattingen en veronderstellingen. Deze hebben betrekking op de bedragen die zijn opgenomen voor activa en passiva per balansdatum, alsmede de verantwoording van baten en lasten gedurende de verslagperiode. De werkelijke resultaten kunnen afwijken van de geschatte bedragen.

Verbonden partijen

De stichting heeft de volgende verbonden entiteiten. De verbonden entiteiten, waarin Stichting Lumens een overwegende zeggenschap heeft, zijn betrokken in de consolidatie. Indien overwegende zeggenschap ontbreekt, die zijn deze entiteiten niet in de consolidatie betrokken:

Overzicht verbonden partijen

Naam en woonplaats	Rechtsvorm	Kernactiviteit	Mate van zeggenschap
Dynamo B.V.	Vennootschap	Exploitatie onroerend goed	100,00%
Lumens Holding B.V.	Vennootschap	Bevorderen sociale kwaliteit	100,00%
Lumens Het Klooster Waalre B.V.	Vennootschap	Exploiteren horeca-ondernemingen	100,00%
Robin Hood	Stichting	Exploitatie restaurant	100,00%
Breedband Regio Eindhoven	Vennootschap	verwerven, exploiteren en beheren glasvezel-infrastructuur	2,83%
Playing for Succes (bestuurlijke samenwerking)	Stichting	organiseren van activiteiten gericht op het ontwikkelingsrendement van kinderen en jongeren	25,00%
Jeugd Veilig Verder U.A. (lid coöperatie)	Coöperatie	Uitvoering geven aan jeugdbescherming en jeugdreclassering	50,00%
Emoves U.A. (lid coöperatie)	Coöperatie	Ontwikkelen urban culture & sports veld	20,00%

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De toegepaste afschrijvingsmethode is de lineaire methode, waarbij de afschrijvingen jaarlijks bepaald worden op grond van de volgende geschatte gebruiksduur per categorie.

Voor de investeringen welke zijn gepleegd door Stichting Lumens worden onderstaande afschrijvingstermijnen aangehouden:

- Gebouwen	10 - 30 jaar
- Verbouwing / installaties	10 jaar
- Inventaris	5 jaar
- Automatisering	3 jaar

Financiële vaste activa

De deelnemingen, waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op de nettovermogenswaarde.

De kapitaalbelangen, niet zijnde deelnemingen, met een duurzaam karakter worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde en indien van toepassing onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

De onder de financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Voorraad

Voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van een voorziening voor incurante voorraden, indien deze noodzakelijk wordt geacht.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van voorzieningen wegens oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.
Over de liquide middelen kan, tenzij anders vermeld, vrij worden beschikt.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen.

Voorziening verlieslatende contracten

De voorziening verlieslatende contracten houdt verband met contracten, waarvan op balansdatum te voorzien is dat deze verlieslatend zijn in verband met een staking van de bepaalde activiteiten. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorziening langdurig zieken

De voorziening langdurig zieken is gevormd ter dekking van de salariskosten van medewerkers die op 31 december 2017 langdurig ziek zijn alsmede de eventuele transitievergoeding.

Voorziening loopbaanbudget

De voorziening loopbaanbudget is gevormd ter dekking van de salariskosten die samenhangen met de CAO-regeling loopbaanbudget en is gewaardeerd tegen nominale waarde.

Pensioenregeling

Stichting Lumens neemt deel aan de pensioenregeling van het bedrijfstakpensioenfonds PGGM. Stichting Lumens heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij dit bedrijfstakpensioenfonds, anders dan het voldoen van hogere toekomstige premies. Er is momenteel geen inzicht in het overschot of tekort van het bedrijfstakpensioenfonds en de mogelijke gevolgen hiervan voor Stichting Lumens.

Langlopende schulden

Langlopende schulden hebben betrekking op de schulden met een looptijd van meer dan één jaar. De in het komend jaar te verrichten aflossingen zijn opgenomen onder kortlopende schulden.

Schulden

Schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde tenzij anders bepaald.

GRONDSLAGEN VOOR RESULTAATBEPALING

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en verrichte diensten enerzijds, en anderzijds de kosten en andere lasten van het jaar, gewaardeerd tegen historische kostprijzen, tenzij anders vermeld.

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de netto-omzet en de kosten en andere lasten van het verslagjaar met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

Winsten zijn verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd c.q. de diensten zijn verricht.

Verliezen welke hun oorsprong vinden in het boekjaar zijn in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

Opbrengsten

Projectsubsidies

De baten zijn voor wat betreft projectsubsidies of daarmee gelijk te stellen middelen berekend aan de hand van de voorschriften voor de bekostiging/subsidiëring.

Overige

De overige opbrengsten zijn gebaseerd op het gefactureerde of doorberekende bedrag voor geleverde goederen en diensten onder aftrek van omzetbelasting en kortingen.

WNT

Voor de uitvoering van de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft de stichting zich gehouden aan de beleidsregel WNT en deze als normenkader bij het opmaken van de jaarrekening gehanteerd.

Bedrijfskosten

De bedrijfskosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende rentebaten en -lasten en soortgelijke baten en lasten.

Belastingen

Belastingen worden berekend op basis van het verantwoorde resultaat, rekeninghoudend met fiscaal vrijgestelde posten en geheel of gedeeltelijk niet aftrekbare kosten.

Buitengewone baten en lasten

Buitengewone baten en lasten betreffen de lasten die niet zijn ontstaan uit de normale bedrijfsvoering.

Grondslagen voor de opstelling van het geconsolideerd kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit kasgelden en banktegoeden.

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

ACTIVA

VASTE ACTIVA

1. Materiële vaste activa

	Gebouwen	Inventaris / apparatuur	Automatisering	Activa in uitvoering	Totaal
	€	€	€	€	€
<i>Stand per 1 januari</i>					
Aanschafwaarde	4.197.423	1.315.036	2.521.090	10.451	8.044.000
Cumulatieve afschrijvingen	2.306.390	1.085.201	2.068.979	-	5.460.570
Boekwaarde per 1 januari	1.891.033	229.835	452.111	10.451	2.583.430
<i>Mutaties in het boekjaar</i>					
Investerings	69.961	159.272	76.480	-	305.713
Afschrijvingen	221.268	104.450	230.613	-	556.331
Totaal mutaties in het boekjaar	-151.307	54.822	-154.133	-	-250.618
Desinvesteringen	-3.622.880	-93.591	-1.266.961	-10.451	-4.993.883
Afschrijvingen desinvesteringen	2.149.217	41.840	1.266.742	-	3.457.799
Totaal mutaties in het boekjaar	-1.473.663	-51.751	-219	-10.451	-1.536.084
<i>Stand per 31 december</i>					
Aanschafwaarde	644.504	1.380.717	1.330.609	-	3.355.830
Cumulatieve afschrijvingen	378.441	1.147.811	1.032.850	-	2.559.102
Boekwaarde per 31 december	266.063	232.906	297.759	-	796.728

De afschrijvingspercentages zijn als volgt:

- Gebouwen	3,33% - 10,0%
- Inventaris / apparatuur	20,0%
- Automatisering	33,3%
- Vervoer	20,0%

Financiële vaste activa

2. Andere deelnemingen

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
I-Kracht	-	-

Het verloop van de andere deelnemingen is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Stand per 1 januari	-	11.062
Resultaat deelneming	-	15.980
Verkoop deelneming	-	-27.042
Stand per 31 december	-	-

3. Overige effecten

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
Kapitaalbelang Breedband Regio Eindhoven	117.828	117.828

Het verloop van het kapitaalbelang Breedband Regio Eindhoven is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Stand per 1 januari	117.828	117.828
Waardevermeerdering	-	-
Stand per 31 december	117.828	117.828

3. Overige vorderingen

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
Vennootschapsbelasting	17.210	13.807
Lening u/g Coöperatie Jeugd Veilig Verder	525.000	-
Lening u/g Coöperatie Emoves U.A.	-	5.000
	<u>542.210</u>	<u>18.807</u>

Het verloop van de lening u/g Coöperatie Jeugd Veilig Verder is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Stand per 1 januari	-	-
Bij: verstrekte geldlening	525.000	-
Aflossing	-	-
Stand per 31 december	<u>525.000</u>	<u>-</u>

Over de lening u/g is in 2017 5,00% rente berekend.

Het verloop van de lening u/g Coöperatie Emoves U.A. is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Stand per 1 januari	5.000	-
Bij: verstrekte geldlening	-	5.000
Af: Aflossing	<u>-5.000</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>5.000</u>

Over de lening u/g is in 2017 geen rente berekend.

4. Voorraden

Voorraad

Voorraad drank, etenswaren en emballage	<u>16.968</u>	<u>38.821</u>
---	---------------	---------------

5. Handelsdebiteuren

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
Handelsdebiteuren	298.471	324.321
Af: voorziening dubieuze debiteuren	<u>-88.860</u>	<u>-41.835</u>
	<u>209.611</u>	<u>282.486</u>

6. Te vorderen subsidies

Te vorderen subsidies	1.116.309	928.243
Voorziening projecten	<u>-150.904</u>	<u>-71.800</u>
Te vorderen subsidies	<u>965.405</u>	<u>856.443</u>

7. Overige vorderingen en overlopende activa

Nog te ontvangen bedragen	2.488.801	4.484
Vooruitbetaalde bedragen	53.531	76.999
Waarborgsommen	17.855	17.855
Vorderingen op maatschappijen waarin wordt deelgenomen	-	-
Kasvoorschotten	1.686	2.875
Overige	<u>2.246</u>	<u>1.599</u>
	<u>2.564.119</u>	<u>103.812</u>

Onder de kortlopende vorderingen zijn geen vorderingen opgenomen met een looptijd langer dan één jaar.

8. Liquide middelen

Banktegoeden	2.012.682	3.041.030
Kas	26.314	54.560
Kruisposten	<u>4.495</u>	<u>4.054</u>
	<u>2.043.491</u>	<u>3.099.644</u>

PASSIVA

EIGEN VERMOGEN

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
9. Eigen vermogen		
Algemene reserve	<u>1.648.237</u>	<u>1.586.169</u>

Voor het verloopoverzicht van de individuele posten van het eigen vermogen wordt verwezen naar de toelichting op de enkelvoudige jaarrekening per 31 december 2017.

10. VOORZIENINGEN

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
Overige voorzieningen	<u>766.399</u>	<u>422.125</u>
Voorzieningen	<u>766.399</u>	<u>422.125</u>

De looptijd van de voorzieningen is als volgt te specificeren:

Looptijd voorzieningen korter dan één jaar	82.027	208.100
Looptijd voorzieningen van één jaar tot vijf jaar	210.769	90.681
Looptijd voorzieningen langer dan vijf jaar	<u>473.603</u>	<u>123.344</u>
	<u>766.399</u>	<u>422.125</u>

De overige voorzieningen zijn als volgt te specificeren:

Voorziening verlieslatende contracten	15.992	-
Reorganisatievoorziening	349.259	-
Voorziening langdurig zieken	163.848	262.926
Voorziening loopbaanbudget	<u>237.300</u>	<u>159.199</u>
	<u>766.399</u>	<u>422.125</u>

Het verloop van de voorziening is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
<i>Voorziening verlieslatende contracten</i>		
Stand per 1 januari	-	-
Dotatie	<u>15.992</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u><u>15.992</u></u>	<u><u>-</u></u>
<i>Reorganisatievoorziening</i>		
Stand per 1 januari	103.865	-
Dotatie	<u>484.871</u>	<u>103.865</u>
<i>Subtotaal</i>	588.736	103.865
Af: kortlopend deel voorziening	<u>239.477-</u>	<u>103.865-</u>
Stand per 31 december	<u><u>349.259</u></u>	<u><u>-</u></u>
<i>Voorziening langdurig zieken</i>		
Stand per 1 januari	262.926	225.985
Dotatie	132.366	221.192
Onttrekking	<u>231.444-</u>	<u>184.251-</u>
Stand per 31 december	<u><u>163.848</u></u>	<u><u>262.926</u></u>
<i>Voorziening loopbaanbudget</i>		
Stand per 1 januari	159.199	110.846
Dotatie	123.117	151.750
Onttrekking	<u>45.016-</u>	<u>103.397-</u>
Stand per 31 december	<u><u>237.300</u></u>	<u><u>159.199</u></u>

11. LANGLOPENDE SCHULDEN

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
Langlopende schulden		
Hypothecaire geldlening - aflossingsvrij	-	1.000.000
Hypothecaire geldlening	-	1.222.212
	<u>-</u>	<u>2.222.212</u>

De looptijd van de langlopende schulden is als volgt te specificeren:

Looptijd langlopende schulden van één jaar tot vijf jaar	2.218.682
Looptijd langlopende schulden langer dan vijf jaar	<u>-</u>
	<u>2.218.682</u>

Het verloop van de hypothecaire geldleningen is als volgt

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
<i>Hypothecaire geldlening - aflossingsvrij</i>		
Stand per 1 januari	1.000.000	1.000.000
Aflossing	<u>-</u>	<u>-</u>
	1.000.000	1.000.000
Aflossingsverplichting komend boekjaar	<u>1.000.000-</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>1.000.000</u>

Hypothecaire geldlening

Stand per 1 januari	310.000	370.000
Aflossing	<u>60.000-</u>	<u>60.000-</u>
	250.000	310.000
Aflossingsverplichting komend boekjaar	<u>250.000-</u>	<u>60.000-</u>
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>250.000</u>

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
<i>Hypothecaire geldlening - annuïtaire geldlening</i>		
Stand per 1 januari	1.043.440	1.112.222
Aflossing	<u>74.758-</u>	<u>68.782-</u>
	968.682	1.043.440
Aflossingsverplichting komend boekjaar	<u>968.682-</u>	<u>71.228-</u>
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>972.212</u>

Over de hypothecaire geldlening o/g wordt een interest betaald van 2,60%. De volgende zekerheden zijn gesteld:

- Positieve en negatieve hypotheekverklaring;
- Vaste borgtocht van € 1.000.000;
- Vaste borgtocht van € 1.500.000;
- Verpanding van de spaardepositie met rekeningnummer 3032.730.635.

KORTLOPENDE SCHULDEN

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
12. Kortlopend deel langlopende schulden		
Aflossingsverplichting komend boekjaar	<u>2.218.682</u>	<u>131.228</u>
13. Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	81.447	12.503
Loonbelasting en premies sociale verzekeringen	775.857	833.068
Pensioenen	<u>11.717</u>	<u>45.512</u>
	<u>869.021</u>	<u>891.083</u>
14. Vooruitontvangen subsidies		
Vooruitontvangen subsidies	<u>164.269</u>	<u>183.185</u>

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
15. Overige schulden en overlopende passiva		
Reservering vakantiegeld en -dagen	383.753	367.695
Te betalen personeelskosten	296.238	143.818
Nog te ontvangen facturen	246.323	229.478
Vooruitontvangen bedragen	2.499	46.642
Te betalen accountantskosten	38.380	42.250
Overige	11.785	17.720
	<u>978.978</u>	<u>847.603</u>

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN

Fiscale eenheid - omzetbelasting

Stichting Lumens maakt deel uit van een fiscale eenheid voor de omzetbelasting en is uit dien hoofde hoofdelijk aansprakelijk voor de belastingschuld inzake omzetbelasting van de fiscale eenheid als geheel.

Huurverplichtingen panden

Stichting Lumens huurt verschillende accommodaties van diverse verhuurders. Huurverplichtingen zijn aangegaan voor diverse looptijden. De huurverplichting is als volgt nader onder te verdelen:

- Totale verplichting looptijd korter dan één jaar: € 760.615
- Totale verplichting looptijd tussen één en vijf jaar: € 32.361
- Totale verplichting looptijd langer dan vijf jaar: € 0

Leaseverplichtingen

Stichting Lumens huurt een auto, kopieerapparaten en printers van derden. De huurverplichting is als volgt nader onder te verdelen:

- Totale verplichting looptijd korter dan één jaar: € 63.749
- Totale verplichting looptijd tussen één en vijf jaar: € 194.664
- Totale verplichting looptijd langer dan vijf jaar: € 0

ICT beheer en helpdesk ondersteuning

Stichting Lumens heeft een contract afgesloten voor ICT beheer en helpdesk ondersteuning. De afnameverplichting is als volgt nader onder te verdelen:

- Totale verplichting looptijd korter dan één jaar: € 466.016
- Totale verplichting looptijd tussen één en vijf jaar: € 479.997
- Totale verplichting looptijd langer dan vijf jaar: € 0

Overige verplichtingen

Stichting Lumens heeft meerjarige contracten afgesloten op het gebied van pay-rolling, schoonmaak en energie. De verplichting is als volgt nader onder te verdelen:

- Totale verplichting looptijd korter dan één jaar: € 408.409
- Totale verplichting looptijd tussen één en vijf jaar: € 40.480
- Totale verplichting looptijd langer dan vijf jaar: € 0

Bankgaranties

Ten behoeve van derden zijn bankgaranties verstrekt ter hoogte van € 46.947. De verstrekte bankgaranties hebben hoofdzakelijk betrekking op de huur van panden.

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST-EN-VERLIESREKENING OVER 2017

OPBRENGSTEN

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
16. Baten		
Projectsubsidies	17.476.284	17.345.566
Opbrengst scholen	600.129	782.000
Opbrengst bedrijven	442.747	198.317
Opbrengst fondsen	47.144	67.650
	<u>18.566.304</u>	<u>18.393.533</u>
17. Opbrengst particulieren		
Opbrengst restauratieve voorzieningen	1.436.909	1.919.822
Deelnemersbijdragen activiteiten	233.788	226.595
Verhuuropbrengsten	782.835	705.821
Ureninzet eigen personeel	-	20.292
Programmering	179.175	230.906
	<u>2.632.707</u>	<u>3.103.436</u>
18. Overige opbrengsten		
Boekresultaat materiële vaste activa	905.658	-
Baten voorgaande jaren	348.880	553.418
Overige baten	225.946	940.197
	<u>1.480.484</u>	<u>1.493.615</u>
De baten voorgaande jaren zien toe op de navolgende posten:		
- Suppletie-aangifte omzetbelasting		49.007
- Afrekening projecten		162.110
- Afrekening huur		78.970
- Muntenverkoop		43.909
- Overige baten voorgaande jaren		14.884
		<u>348.880</u>

KOSTEN

19. Personeelskosten

	2017	2016
	€	€
Lonen en salarissen	10.887.365	10.967.065
Pensioenlasten	953.216	984.621
Sociale lasten	1.769.824	1.824.364
Overige personeelskosten	1.565.028	1.472.747
	<u>15.175.433</u>	<u>15.248.797</u>
<i>Lonen en salarissen</i>		
Bruto lonen	9.294.182	9.319.201
Individueel keuzebudget	1.593.183	1.647.864
	<u>10.887.365</u>	<u>10.967.065</u>

Personeelsleden

Bij de stichting zijn in 2017 gemiddeld 221 personeelsleden (FTE op basis van het aantal gewerkte dagen) in dienst van de stichting (2016: 225).

Pensioenlasten	<u>953.216</u>	<u>984.621</u>
Sociale lasten	<u>1.769.824</u>	<u>1.824.364</u>
<i>Overige personeelskosten</i>		
Personeel niet in loondienst	483.964	410.892
Kosten stagiaires en vrijwilligers	86.331	92.871
Reiskostenvergoeding	276.398	275.014
Arbokosten	24.540	43.460
Studie- en opleidingskosten	179.131	187.345
Kosten werving en selectie	18.678	26.640
Dotatie personele voorzieningen	451.832	325.057
Overige personeelskosten	44.154	111.468
	<u>1.565.028</u>	<u>1.472.747</u>

20. Afschrijvingen

	2017	2016
	€	€
Gebouwen	221.268	263.287
Inventaris en apparatuur	104.450	107.322
Automatisering	230.613	287.683
Vervoermiddelen	-	-
	<u>556.331</u>	<u>658.292</u>

21. Overige bedrijfskosten

	2017	2016
	€	€
Huisvestingskosten	2.064.113	1.866.684
Kantoorkosten	1.474.679	1.341.878
Activiteitenkosten	2.689.627	3.270.658
Algemene kosten	592.456	703.632
	<u>6.820.875</u>	<u>7.182.852</u>

Huisvestingskosten

Huurkosten	793.576	670.232
Schoonmaakkosten	326.865	273.161
Gas, water en elektra	348.288	374.097
Onderhoudskosten	342.848	291.534
Klein inventaris	113.900	106.323
Belastingen en heffingen	54.410	59.137
Verzekeringen	20.390	30.873
Beveiligingskosten	27.988	26.576
Overige huisvestingslasten	35.848	34.751
	<u>2.064.113</u>	<u>1.866.684</u>

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
<i>Kantoorkosten</i>		
Kantoorbenodigdheden	9.637	11.189
Drukwerk	160.753	120.949
Automatiseringskosten	873.015	807.922
Contributies en abonnementen	127.550	154.436
Porti	20.557	22.589
Verzekeringen	16.885	19.557
Telefoonkosten	266.282	205.236
	<u>1.474.679</u>	<u>1.341.878</u>
<i>Activiteitenkosten</i>		
Activiteitenkosten projectsubsidies	2.121.553	2.431.745
Inkoop restaurant en horeca	568.074	838.913
	<u>2.689.627</u>	<u>3.270.658</u>
<i>Algemene kosten</i>		
Accountantskosten	46.559	67.075
Advieskosten	215.993	395.591
Juridische kosten	66.134	27.506
Dotatie voorziening dubieuze debiteuren	51.099	26.697
Representatiekosten	35.908	36.318
Reis- en verblijfkosten	10.522	18.711
Advertentiekosten	27.216	20.237
Lasten voorgaande jaren	78.498	77.351
Boekresultaat materiële vaste activa	-	1.395
Overige algemene kosten	60.527	32.751
	<u>592.456</u>	<u>703.632</u>

22. Financiële baten en lasten

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
<i>Financiële baten en lasten</i>		
Rentebaten	11.044	9.652
Rentelasten hypothecaire geldlening	66.527-	88.733-
Rente en kosten bank	12.708-	23.841-
	<u>68.191-</u>	<u>102.922-</u>

23. Resultaat deelneming

I-Kracht	<u>-</u>	<u>15.980</u>
	<u>-</u>	<u>15.980</u>

24. Belasting resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Vennootschapsbelasting boekjaar	<u>3.403</u>	<u>12.642</u>
	<u>3.403</u>	<u>12.642</u>

Wet Normering Topinkomens - bezoldiging topfunctionarissen

De bezoldiging van de functionarissen die over 2017 in het kader van de Wet Normering Topinkomens verantwoord worden is als volgt:

Naam	J.M.M. van Nunen	G. Cazemier
Functie	Bestuurder	Bestuurder a.i.
Aanvang en einde functievervulling	01/01 - 31/10	30/08 - 31/12
Aantal kalendermaanden		5,0
Deeltijdfactor in FTE	1,0	
Gewezen topfunctionaris	Nee	
(Fictieve) dienstbetrekking	Ja	
Individueel WNT maximum	150.751	122.500
Maximum uurtarief		176
- Beloning	150.070	64.800
- Belastbare onkostenvergoedingen	1.083	0
- Beloningen betaalbaar op termijn	<u>9.818</u>	<u>0</u>
Subtotaal	160.971	64.800
-/- onverschuldigd betaald bedrag	<u>-</u>	<u>-</u>
Totale bezoldiging	<u><u>160.971</u></u>	<u><u>64.800</u></u>

Het werkelijke uurtarief van dhr. G. Cazemier is lager dan het maximum uurtarief volgens de WNT.

Gegevens 2016

Aanvang en einde functievervulling	01/01 - 31/12	n.v.t.
Deeltijdfactor in FTE	1,0	n.v.t.
- Beloning	166.576	n.v.t.
- Belastbare onkostenvergoedingen	1.625	n.v.t.
- Beloningen betaalbaar op termijn	<u>18.041</u>	n.v.t.
Totale bezoldiging 2016	<u><u>186.242</u></u>	

De WNT-norm voor 2017 bedraagt € 181.000. Voor bestaande contracten en aanstellingen geldt een overgangsregeling. Voor nieuwe contracten en aanstellingen is de WNT-regeling van toepassing.

Wet Normering Topinkomen - Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband

Naam	J.M.M. van Nunen
Functie	Bestuurder
Deeltijdfactor in FTE	1,0
Jaar waarin dienstverband is geëindigd	2017

Ontslaguitkering

Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	33.655
--	--------

Individueel toepasselijk maximum	75.000
---	---------------

-/- onverschuldigd betaald bedrag	-
-----------------------------------	---

Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	33.655
Waarvan betaald in 2017	33.655

Wet Normering Topinkomens - bezoldiging toezichhoudende topfunctionarissen

Naam	E. Rütters	B.C.G. Geurtsen	M.R. Pastoor
Functie	Voorzitter RvT	Vice-voorzitter	Lid RvT
Aanvang en einde functievervulling	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Individueel WNT maximum	27.150	18.100	18.100
- Beloning	6.000	5.000	4.500
-/- onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-
Gegevens 2016			
Aanvang en einde functievervulling	n.v.t.	01/01 - 31/12	01/11 - 31/12
- Beloning	n.v.t.	4.875	4.500
- Belastbare onkostenvergoeding	n.v.t.	-	-
- Beloningen betaalbaar op termijn	n.v.t.	-	-
- Totale bezoldiging	n.v.t.	<u>4.875</u>	<u>4.500</u>
Naam	J. van der Pol	P.J. Vergroessen	
Functie	Lid RvT	Lid RvT	
Aanvang en einde functievervulling	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	
Individueel WNT maximum	18.100	18.100	
- Beloning	4.500	4.500	
-/- onverschuldigd betaald bedrag	-	-	
Gegevens 2016			
Aanvang en einde functievervulling	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	
- Beloning	4.500	5.750	
- Belastbare onkostenvergoeding	-	-	
- Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	
- Totale bezoldiging	<u>4.500</u>	<u>5.750</u>	

**ENKELVOUDIGE
JAARREKENING**

ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

(na verwerking van het resultaat)

ACTIVA

in euro's		<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
Materiële vaste activa			
Gebouwen	1.	54.058	1.693.473
Inventaris en apparatuur	1.	9.146	18.926
Automatisering	1.	297.759	452.111
Vervoermiddelen	1.	<u>1</u>	<u>1</u>
		360.964	2.164.511
Financiële vaste activa			
Deelneming in groepsmaatschappijen	2.	-	-
Andere deelnemingen		-	-
Overige effecten		117.828	117.828
Overige vorderingen		<u>525.000</u>	<u>5.000</u>
		642.828	122.828
Vorraden	3.	-	-
Vlottende Activa			
Handelsdebiteuren	4.	125.513	187.375
Vorderingen op groepsmaatschappijen	5.	-	463.613
Te vorderen subsidies		965.405	853.798
Overige vorderingen en overlopende activa	6.	<u>2.562.184</u>	<u>97.561</u>
		3.653.102	1.602.347
Liquide Middelen	7.	1.974.987	2.990.186
TOTAAL ACTIVA		<u><u>6.631.881</u></u>	<u><u>6.879.871</u></u>

PASSIVA

in euro's

31-12-2017

31-12-2016

Eigen vermogen

Algemene reserve

8. 1.008.151

1.839.653

1.008.151

1.839.653

Voorzieningen

9.

1.078.364

416.309

Langlopende schulden

-

2.222.212

Kortlopende schulden

Crediteuren

480.083

533.019

Kortlopend deel langlopende schulden

2.218.682

131.228

Belastingen en premies sociale verzekeringen

10. 832.136

806.538

Vooruitontvangen subsidies

131.518

183.185

Overige schulden en overlopende passiva

11. 882.947

747.727

4.545.366

2.401.697

TOTAAL PASSIVA

6.631.881

6.879.871

ENKELVOUDIGE WINST-EN-VERLIESREKENING OVER 2017

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING VOOR BELASTINGEN	495.754-	7.132-
Resultaat deelneming	12. <u>335.748-</u>	<u>88.283-</u>
RESULTAAT NA BELASTINGEN	<u><u>831.502-</u></u>	<u><u>95.415-</u></u>

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Financiële vaste activa

De deelnemingen, waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op de nettovermogenswaarde.

TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

ACTIVA

VASTE ACTIVA

1. Materiële vaste activa

	Gebouwen	Inventaris / apparatuur	Automatisering	Vervoer	Totaal
	€	€	€	€	€
<i>Stand per 1 januari</i>					
Aanschafwaarde	3.897.418	638.767	2.374.216	2.800	6.913.201
Cumulatieve afschrijvingen	2.203.945	619.841	1.922.105	2.799	4.748.690
Boekwaarde per 1 januari	1.693.473	18.926	452.111	1	2.164.511
<i>Mutaties in het boekjaar</i>					
Investeringen	24.052	-	76.480	-	100.532
Afschrijvingen	192.952	8.435	230.613	-	432.000
Totaal mutaties in het boekjaar	-168.900	-8.435	-154.133	-	-331.468
Desinvesteringen	-3.619.612	-13.829	-1.266.961	-	-4.900.402
Afschrijvingen desinvesteringen	2.149.097	12.484	1.266.742	-	3.428.323
Afschrijvingen	1.470.515	1.345	219	-	1.472.079
Totaal mutaties in het boekjaar	-1.639.415	-9.780	-154.352	-	-331.468
<i>Stand per 31 december</i>					
Aanschafwaarde	301.858	624.938	1.183.735	2.800	2.113.331
Cumulatieve afschrijvingen	247.800	615.792	885.976	2.799	1.752.367
Boekwaarde per 31 december	54.058	9.146	297.759	1	360.964

2. Financiële vaste activa

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
Deelneming in groepsmaatschappijen		
Lumens Holding B.V.	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>

Het verloop van de deelnemingen in groepsmaatschappijen is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
<i>Lumens Holding B.V.</i>		
Stand per 1 januari	-99.243	-
Aankoop deelneming	-	5.000
Resultaat deelneming	<u>-335.748</u>	<u>-104.243</u>
	-434.991	-99.243
Af: vordering op groepsmaatschappijen	97.081	99.243
Voorziening deelneming	<u>337.910</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>-</u>

Andere deelnemingen

I-Kracht

<u>-</u>	<u>-</u>
----------	----------

Het verloop van de andere deelnemingen is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Stand per 1 januari	-	11.062
Resultaat deelneming	-	15.960
Opheffing coöperatie	<u>-</u>	<u>-27.022</u>
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>-</u>

Overige effecten

<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
€	€

Overige effecten

<u>117.828</u>	<u>117.828</u>
----------------	----------------

Het verloop van de overige effecten is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Stand per 1 januari	117.828	117.828
Waardevermeerdering	<u>-</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u>117.828</u>	<u>117.828</u>

Overige vorderingen

<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
€	€

Lening u/g Coöperatie Emoves U.A.

-	5.000
---	-------

Lening u/g Coöperatie Jeugd Veilig Verder

<u>525.000</u>	<u>-</u>
----------------	----------

<u>525.000</u>	<u>5.000</u>
----------------	--------------

Het verloop van de overige vorderingen is als volgt:

	2017	2016
	€	€
<i>Lening w/g Coöperatie Emoves U.A.</i>		
Stand per 1 januari	5.000	-
Verstrekte geldlening	-	5.000
Aflossing	5.000-	-
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>5.000</u>

Over de lening w/g is in 2016 7,50% rente berekend (2016: 7,50%).

Lening w/g Coöperatie Jeugd Veilig Verder

Stand per 1 januari	-	-
Verstrekte geldlening	525.000	-
Aflossing	-	-
Stand per 31 december	<u>525.000</u>	<u>-</u>

Over de lening w/g is in 2016 7,50% rente berekend (2016: 7,50%).

Voorraden

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
3. Voorraad		
Voorraad drank, etenswaren en emballage	<u>-</u>	<u>-</u>

Vlottende activa

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
4. Handelsdebiteuren		
Handelsdebiteuren	307.205	207.643
Af: voorziening dubieuze debiteuren	181.692-	20.267-
	<u>125.513</u>	<u>187.375</u>

5. Vorderingen op groepsmaatschappijen

Dynamo B.V.	-	275.637
Lumens Holding B.V.	-	2.162-
Lumens Het Klooster B.V.	-	105.138
Stichting Robin Hood	-	85.000
	<u>-</u>	<u>463.613</u>

	2017	2016
	€	€
<i>Dynamo B.V.</i>		
Stand per 1 januari	275.637	225.364
Mutaties	<u>81.755</u>	<u>50.273</u>
	357.392	275.637
Voorziening	<u>357.392-</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u><u>-</u></u>	<u><u>275.637</u></u>

Over de vordering is in 2017 geen rente berekend (2016: 0,00%).

Lumens Holding B.V.

Stand per 1 januari	2.162-	-
Mutaties	<u>2.162</u>	<u>2.162-</u>
Stand per 31 december	<u><u>-</u></u>	<u><u>2.162-</u></u>

Over de vordering is in 2017 geen rente berekend (2016: 4,00%).

Lumens Het Klooster B.V.

Stand per 1 januari	105.138	-
Mutaties	<u>265.142</u>	<u>105.138</u>
	370.280	105.138
Voorziening	<u>370.280-</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u><u>-</u></u>	<u><u>105.138</u></u>

Over de vordering is in 2017 geen rente berekend

Stichting Robin Hood

Stand per 1 januari	85.000	-
Mutaties	<u>245.429</u>	<u>85.000</u>
	330.429	85.000
Voorziening	<u>330.429-</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u><u>-</u></u>	<u><u>85.000</u></u>

Over de vordering is in 2017 geen rente berekend

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Te vorderen subsidies		
Te vorderen subsidies	1.116.309	925.598
Voorziening projecten	<u>150.904-</u>	<u>-71.800</u>
	<u><u>965.405</u></u>	<u><u>853.798</u></u>

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
6. Overige vorderingen en overlopende activa		
Nog te ontvangen bedragen	2.488.801	4.484
Vooruitbetaalde bedragen	51.596	71.448
Waarborgsommen	17.855	17.155
Kasvoorschotten	1.686	2.875
Overige	<u>2.246</u>	<u>1.599</u>
	<u>2.562.184</u>	<u>97.561</u>
7. Liquide middelen		
Bank	1.949.013	2.940.239
Kas	22.428	50.126
Kruisposten	<u>3.546</u>	<u>180-</u>
	<u>1.974.987</u>	<u>2.990.186</u>

PASSIVA

EIGEN VERMOGEN

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
8. Eigen vermogen		
Algemene reserve	<u>1.008.151</u>	<u>1.839.653</u>

Het verloop van de algemene reserve is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Stand per 1 januari	1.839.653	1.935.068
Resultaatbestemming	<u>-831.502</u>	<u>-95.415</u>
Stand per 31 december	<u>1.008.151</u>	<u>1.839.653</u>

Het eigen vermogen per 31 december 2017 en het resultaat over 2017 volgens de geconsolideerde jaarrekening wijkt af van het eigen vermogen per 31 december 2017 en het resultaat over 2017 volgens de enkelvoudige jaarrekening. De verschillen zijn als volgt:

	Eigen vermogen	Resultaat
Enkelvoudige jaarrekening	1.008.151	831.502-
Geconsolideerd jaarrekening	<u>1.648.237</u>	<u>62.068</u>
Vershil	<u>640.086-</u>	<u>893.570-</u>

Het verschil in het eigen vermogen wordt veroorzaakt doordat in de consolidatie rekening is gehouden met de groepsmaatschappij Stichting Robin Hood, waarin geen kapitaalbelang gehouden wordt. Stichting Robin Hood wordt geclassificeerd als groepsmaatschappij, omdat er sprake is van:

- een organisatorische eenheid, en;
- organisatorische verbondenheid, en;
- centrale leiding.

Daarnaast zijn in de enkelvoudige jaarrekening van Stichting Lumens de vorderingen op groepsmaatschappijen voorzien, welke in de consolidatie geëlimineerd zijn

VOORZIENINGEN

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
9. Voorzieningen		
Overige voorzieningen	<u>1.078.364</u>	<u>416.309</u>
	<u><u>1.078.364</u></u>	<u><u>416.309</u></u>

De overige voorzieningen zijn als volgt te specificeren:

Reorganisatievoorziening	349.259	-
Voorziening langdurig zieken	163.848	262.926
Voorziening loopbaanbudget	227.347	153.383
Voorziening deelneming	<u>337.910</u>	<u>-</u>
	<u><u>1.078.364</u></u>	<u><u>416.309</u></u>

Het verloop van de voorziening is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
<i>Reorganisatievoorziening</i>		
Stand per 1 januari	103.865	-
Dotatie	<u>484.871</u>	<u>103.865</u>
<i>Subtotaal</i>	588.736	103.865
Af: kortlopend deel voorziening	<u>239.477-</u>	<u>103.865-</u>
Stand per 31 december	<u><u>349.259</u></u>	<u><u>-</u></u>
<i>Voorziening langdurig zieken</i>		
Stand per 1 januari	262.926	225.985
Dotatie	132.366	221.192
Onttrekking	<u>231.444-</u>	<u>184.251-</u>
Stand per 31 december	<u><u>163.848</u></u>	<u><u>262.926</u></u>

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
<i>Voorziening loopbaanbudget</i>		
Stand per 1 januari	153.383	107.990
Dotatie	116.945	146.818
Ottrekking	<u>42.981-</u>	<u>101.425-</u>
Stand per 31 december	<u><u>227.347</u></u>	<u><u>153.383</u></u>
<i>Voorziening deelneming</i>		
Lumens Holding B.V.	<u><u>337.910</u></u>	<u><u>-</u></u>

LANGLOPENDE SCHULDEN

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
Langlopende schulden		
Hypothecaire geldlening - aflossingsvrij	-	1.000.000
Hypothecaire geldlening	<u>-</u>	<u>1.222.212</u>
	<u><u>-</u></u>	<u><u>2.222.212</u></u>

Het verloop van de hypothecaire geldleningen is als volgt

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
<i>Hypothecaire geldlening - aflossingsvrij</i>		
Stand per 1 januari	1.000.000	1.000.000
Aflossing	<u>-</u>	<u>-</u>
	1.000.000	1.000.000
Aflossingsverplichtig komend boekjaar	<u>1.000.000-</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u><u>-</u></u>	<u><u>1.000.000</u></u>

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
<i>Hypothecaire geldlening</i>		
Stand per 1 januari	310.000	370.000
Aflossing	<u>60.000-</u>	<u>60.000-</u>
	250.000	310.000
Aflossingsverplichtig komend boekjaar	<u>250.000-</u>	<u>60.000-</u>
Stand per 31 december	<u><u>-</u></u>	<u><u>250.000</u></u>

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
<i>Hypothecaire geldlening - annuïtaire geldlening</i>		
Stand per 1 januari	1.043.440	1.112.222
Aflossing	<u>74.758-</u>	<u>68.782-</u>
	968.682	1.043.440
Aflossingsverplichtig komend boekjaar	<u>968.682-</u>	<u>71.228-</u>
Stand per 31 december	<u><u>-</u></u>	<u><u>972.212</u></u>

KORTLOPENDE SCHULDEN

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
Kortlopend deel langlopende schulden		
Aflossingsverplichting komend boekjaar	<u><u>2.218.682</u></u>	<u><u>131.228</u></u>

10. Belastingen en premies sociale verzekeringen

Omzetbelasting	79.110	20.494-
Loonbelasting en premies sociale verzekeringen	742.175	794.022
Pensioenen	<u>10.851</u>	<u>33.010</u>
	<u><u>832.136</u></u>	<u><u>806.538</u></u>

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
Vooruitontvangen subsidies		
Vooruitontvangen subsidies	<u>131.518</u>	<u>183.185</u>
 11. Overige schulden en overlopende passiva		
Reservering vakantiegeld en -dagen	366.918	336.065
Te betalen personeelskosten	292.108	136.897
Nog te ontvangen facturen	175.780	221.290
Vooruitontvangen bedragen	-	-
Te betalen accountantskosten	38.380	42.250
Schulden aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen	-	-
Overige	<u>9.761</u>	<u>11.225</u>
	<u>882.947</u>	<u>747.727</u>

TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE WINST-EN-VERLIESREKENING OVER 2017

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
12. Resultaat deelneming		
Lumens Holding B.V.	<u>-335.748</u>	<u>-88.283</u>
	<u><u>-335.748</u></u>	<u><u>-88.283</u></u>

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening van Stichting Lumens. De jaarrekening 2017 is door de Raad van Bestuur vastgesteld op 12 maart 2018.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het vaststellen van de jaarrekening. De jaarrekening 2017 is door de Raad van Toezicht worden goedgekeurd in hun vergadering van 23 maart 2018.

Resultaatbestemming 2017

Na goedkeuring door de Raad van Toezicht is het resultaat over 2017 als volgt verdeeld:

	€
Toevoeging aan de algemene reserve	<u>831.502-</u>
	<u><u>831.502-</u></u>

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum.

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De jaarrekening 2017 is door de Raad van Bestuur goedgekeurd in hun vergadering van 12 maart 2018.

Drs. G. Cazemier
Raad van Bestuur

De jaarrekening 2017 is door de Raad van Toezicht goedgekeurd in hun vergadering van 23 maart 2018.

Dhr. Mr. E.J. Rutters
Voorzitter Raad van Toezicht

Mevr. B. van den Heuvel-Geurtsen
Vice-voorzitter Raad van Toezicht

Dhr. P.J. Vergroesen RA
Lid Raad van Toezicht

Dhr. J. van der Pol
Lid Raad van Toezicht

Dhr. M.R.Pastoor
Lid Raad van Toezicht

OVERIGE GEGEVENS

OVERIGE GEGEVENS

Statutaire regeling resultaatbestemming

Er is geen statutaire regeling inzake de resultaatbestemming.

Controleverklaring

De controleverklaring bij de jaarrekening 2017 is opgenomen op de volgende pagina.

CONTROLEVERKLARING 2017

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van Stichting Lumens

VERKLARING OVER DE IN HET JAARRAPPORT 2017 OPGENOMEN JAARREKENING 2017

Ons oordeel

Wij hebben de in het jaarrapport 2017 opgenomen geconsolideerde en enkelvoudige jaarrekening 2017 van Stichting Lumens te Eindhoven gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in het jaarrapport opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Lumens op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 Organisaties zonder winststreven en met de bepalingen van en krachtens de wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi publieke sector (WNT).

Daarnaast delen wij mede dat de subsidiegelden zijn besteed conform het doel waarvoor deze beschikbaar zijn gesteld.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2017.
2. De geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2017.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de Regeling Controleprotocol wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi publieke sector 2017 (WNT) vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Lumens zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARRAPPORT OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarrapport andere informatie, die bestaat uit:

- Het bestuursverslag
- De overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten van de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag, in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 en de bepalingen van en krachtens de wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi publieke sector (WNT). In dit kader is de raad van bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling Controleprotocol WNT 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 30 maart 2018

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. W.J.P.M. van de Rijdt RA